

Nas tednik

Kvot

kulturno - politično glasilo

svetovnih in domačih dogodkov

Modroci tridelni s la afrikom in trepežnim gradlom	289.-
S la afrikom in mehko vato podloženi	320.-
Prešite odeje (kovtrij) vseh vrst, kompl.	139.-
Iz klota na obeh straneh, dvobarvne s čisto vato	169.-
Pernice 185x120, neprodušni inlet, 3 kg čistega belega perja	279.50
Blazine 60x80, neprodušni inlet, 1.5 kg perja	83.30, 73.90 59.80

KRISCHKE & CO.
CELOVEC, 8. Mai-Strasse in Neuer Platz

6. leto - številka 24

V Celovcu, dne 17. junija 1954

Cena 1 šilling

Verska svoboda

Med postavkami, ki sta jih med vojno postavila velika politika Churchill in Roosevelt kot zahteve svobodnega sveta za cilje druge svetovne vojne, je bila tudi verska svoboda. Hudo se Zapad pritožuje nad preganjanjem Cerkve in vsakega verstva v državah na vzhodni strani železne zavese.

Kakšne pa so razmere na tej strani železne zavese, se moramo dostikrat upravičeno vprašati? Tudi pri nas se tako zelo radi ponašamo z vsemi mogočimi in nemo-gočimi svobodami. In kaj se je zgodilo?

Leta 1938 je bil po narodnem socializmu vpeljan tudi v Avstriji nemški zakon glede poroke. Predpisali so civilno poroko pred cerkveno poroko. To se pravi, da cerkvena poroka od države načelno ni priznana, to se pravi, da dela država po zakonu že oviro pri podeljevanju in sprejemanju sv. zakramentov. Če bi država cerkveni poroki odrekla le pravno državno priznanje v pogledih dedovanja in nasledstva, bi to človek pri izvedeni ločitvi Cerkve od države še razumel. Da pa gre država tako daleč, da prepove gotove izrazito cerkvene in verske obrede, pa je seve izraz odkritega in krutega nasilja, ki more cveteti le v državi, kjer vlada diktatura.

Pri nas pravijo, da živimo v demokraciji! Zelo smo ponosni vsi na demokracijo, posebno še, ker smo tako hudo občutili na svoji lastni koži diktaturo. In kaj se godi? V Oblarnu na Štajerskem je provizor pater Giselbert Freitag podelil zakrament zakona. Zvezal je na željo ženina in neveste mladi par, ko je nevesta že pričakovala drugega otroka in državna poroka ni bila mogoča, ker ženin kot begunec ni mogel dobiti svojih potrebnih dokumentov. Pač pa sta ženin in nevesta želela in prosila, da bi zadevo svoje vesti uravnala pri Cerkvi, in na to prošnjo je pater Freitag opravil cerkveno opravilo.

Za duhovnika je bilo edino merodajno prepričanje, da kot duhovnik nima pravice odreči tistemu podelitve sv. zakramenta, ki je po vseh cerkvenih pravilih in predpisih za to pripravljen. To je kot katoliški duhovnik po svoji vesti moral storiti.

Kakšne so bile posledice tega dejanja? Okrajno sodišče v Leobnu je zvedelo o tej poroki in je 28. majnika tega leta obsodilo patra Freitag na 200 šilingov kazni ali pa teden dni zapore. To se je zgodilo za podelitev zakramenta sv. zakona v državi, kjer vlada svoboda vere in svoboda misli ter svoboda tiska. To se je zgodilo v državi, kjer vlada koalicija dveh strank, od katerih ena trdi, da je zaščitnica krščanske miselnosti in druga pa pri vsaki priliki poudarja svojo strpnost do vseh verskih in cerkvenih vprašanj. Ta sodnijska obsodba jasno izpričuje, da pri nas ne moremo govoriti o svobodi vere, če država zabranjuje podeljevanje in sprejemanje zakramentov in tako dejanje tudi kaznuje. Državna ustava pa jamči vsakemu državljanu svobodo vere in verskega prepričanja in tudi življenje po verskih naukih in navodilih.

Nad 30.000 rentnih zakonov ali konkubinatomov so v Avstriji našli zadnje leto. To je torej 30.000 življenjskih zvez, kjer se ne izvrši civilna poroka zato, da ne bi ženska stran te zveze ne izgubila rento po prvem možu in se tako tudi cerkvena poroka ne sme izvršiti. Vse to država štiti in ne najde ureditve tega važnega družinskega vprašanja, čeprav imamo tako „pozitivno“ in „strpno“ vladno koalicijo.

Kako dolgo bodo stranke še uganjale to igro s tem vprašanjem, ki je za deset tisoče ljudi zadeva vesti in uravnane družinskega življenja?

Predsedstvo Katoliške akcije je vložilo pri vladi oster protest proti takemu omeje-

Vladna kriza v Franciji

Minuli teden je bila v francoskem parlamentu ostra debata o vojni v Indokini. Levice in desnica sta vlado hudo napadali, nista pa znali nakazati stvarne poti za rešitev tega perečega vprašanja. Zunanji minister Bidault je v sredo prišel iz Zeneve, da osebno brani vladno zunanjo politiko. Nekaj časa je dejansko izgledalo, da bo vendar Bidaultu na konferenci v Ženevi le uspelo od Rusov doseči posredovanje in premirje. Končno je Molotov tako posredovanje odklonil in je moral Bidault pred pariški parlament brez uspeha. Vlada je sicer slonela na večini parlamenta, vendar so člani vladnih strank sami glasovali proti vladi

Odmevi francoske krize

Sovjeti seve ploskajo notranjim težavam Francije, ker te težave pomenijo polom dosedanje francoske politike. Francoska vlada je gradila vsaj na tihem vedno na ameriško pomoč tudi še sedaj za časa ženevske konference. Bidault se je trudil, da bi dosegel v Ženevi vsaj premirje za Indokino, da bi tako vlada tudi notranjepolitično prišla do politične sape. Položaj pa je sedaj tak, da se vojna v Indokini nadaljuje, ta vojna pa stane hude krvne in tudi denarne žrtve, ki močno obremenjujejo vse državno gospodarstvo. Vsi načrti na političnem in tudi

Amerika razočarana

Celo desetletje Amerika prispeva ogromne milijone za okrepitev evropskega gospodarstva. Na teh prispevkih je tudi Francija dobila svoj veliki del in je bilo tako omogočeno, da je francoska produkcija danes skoraj za 25 do 30 odstotkov večja kakor je bila pred drugo svetovno vojno.

Na tej gospodarski pomoči je Amerika tudi gradila svoje politične načrte za ves zahodni svet. Nastala je na tej podlagi Atlantska zveza, ki povezuje zapadne države v obrambni zvezi proti morebitnim napadom iz Vzhoda, nastal je načrt za skupno evropsko armado. Ta zadnji načrt so Belgija, Holandska, Luksemburg in Zahodna Nemčija že odobrile. Manjka pa še pristanek Francije in Italije. Francija je postavila konkretne zahteve za tak pristop ozi-

Kako gledajo Nemci francosko politiko

Z nemškega vidika je šel kancler Adenauer v vprašanju Posarja gotovo zelo daleč in si je doma nakopal politične težave. Dr. Adenauer je z vso gotovostjo računal, da bo s svojo umerjeno politiko pomagal pokopati sovraštvo med Francozi in Nemci ter pričeti novo dobo vsaj znosne sosesčine. Njegovi politični načrti so močno omajani in odmevi tudi v notranji politiki niso izostali. Pojavili so se glasovi celo iz vladnih strank, da bo treba pri danih razmerah iskati izravnanja političnih odnosov do Rusije. Takoj so ti glasovi našli svoj odmev v Kremlo. Predsednik ruske vlade Malenkov je sam odgovoril na te namige, da bi bila Rusija pripravljena iskati poti sožitja z Zahodno Nemčijo. Iz vsega vidimo, da je francoska vladna kriza izzvala premikanje na političnem polju vsega sveta. Nemški socialisti s predsednikom Ollenhauerjem na čelu se veselijo poraza svojega političnega nasprotnika Adenauerja, ker so oni od vsega početka zastopali stališče, da je treba iskati sporazuma z Rusijo. Seve bi tak razvoj prilik pomenil za Francijo samo veliko ogrožanje. Če bi se danes Nemčija povezala z Rusijo in se Amerikanci umaknili iz Evrope, bi seve Francija ostala osamljena na

in tako izzvali krizo.

Pri današnjem svetovnem položaju pa francoska vladna kriza ni samo notranjepolitična zadeva Francije. Ravno ta vladna kriza je prizadela ves svet tako na Vzhodu kakor na Zapadu.

V parlamentu je glasovalo 306 poslancev proti vladi in 293 za vlado. Državni predsednik Coty bo po vsej verjetnosti težko našel naslednika za dosedanjega ministrskega predsednika Laniela, ki je proti francoskim običajem bil celih 11 mesecev na vladi. Poznavač razmer sodijo, da bo kriza dolgotrajna in bo verjetno rešljiva le z volitvami novega parlamenta.

strateškim polju vsega Zahoda so hudo omajani in ena izmed treh zahodnih velesil je brez vlade. Zahodna trojica velesil je dobila zopet hud udarec, to pa v času, ko na Vzhodu vstaja nova svetovna sila v komunistični Kitajski, ki sicer danes še ne pomeni take sile kakor je Sovjetska zveza, pač pa lahko v doglednem času zaradi večjega števila vojaštine postane še bolj merodajna. Razumeli bomo, da pomeni ojačanje dveh komunističnih velesil v Aziji tudi omahljivost ostalih velikih držav Azije in se tako lahko vsa teža svetovne politike prenese na Vzhod.

roma za pristaneke za skupno evropsko armado z Nemčijo. Tem zahtevam je bilo v veliki meri ugodeno. Amerika je namreč zagotovila vojaško pomoč, Velika Britanija se je tesneje povezala s to Evropsko obrambno zvezo in Nemčija je vsaj v prikriti obliki pristala, da ostane v Posarju tako kakor je, to se pravi, da ostane Posarje v tesni gospodarski povezanosti s Francijo in ima pri tem popolno politično svobodo. Kljub vsem tem političnim uspehom pa je francoski parlament odrekel vladi zaupnico.

Razumeli bomo, da Amerika nad vsem političnim početjem francoskega parlamenta ni navdušena in grozi z odtegnitvijo gospodarske pomoči in je povabila za letošnjo jesen nemškega kanclerja dr. Adenauerja v drugič v Ameriko.

beno prerokovanje, vsekakor pa se nakazujejo tudi take možnosti. Nemški kancler je dobil lani na volitvah tričetrtinsko večino, ker je izgledalo, da bo njegova politika poravnana spora s Francijo rodila dobre sadove. Če pa ti načrti ne uspejo, je seve možno, da se čez noč prevrže javno mnenje tudi v Nemčiji in nastane povsem nov politični položaj. Tako bi Francozi s svojim zadržanjem dosegli ravno to, kar so hoteli prepričati, povezanje Nemčije in Rusije proti Franciji. Rusija ima danes v rokah še dosti adutov, ki jih lahko izigra proti Zahodu. Poljska je v taki politični odvisnosti od Rusije, da bi morala pristati tudi na državno mejo, ki leži dosti vzhodnejše nego je današnja in zato bi mogli Rusi podpreti Nemčijo v vprašanju Posarja ali še kje drugod. Politična igra na svetovnem odru ni zadeva čustva, marveč zadeva računov, torej zadeva gospodarskega in političnega svinčnika. Čustveni so mali narodi, ki gradijo na npravne in naravne pravice svojega obstoja in življenja, veliki narodi so računarji in podlaga takih političnih računov se lahko spremeni čez noč. Saj smo bili sami priča, kako se je leta 1948 čez noč spremenilo razmerje med Sovjeti in Ju-

KRATKE VESTI

Grški ministrski predsednik bo koncem junija obiskal zahodno nemško republiko. Za časa nacizma je bil tudi v nemškem koncentracijskem taborišču.

Italijanska monarhična stranka je razpadla v dva dela. Ker je del te stranke odločno na stališču Zahodne evropske obrambne zveze, je verjetnost, da bo ta zveza v italijanskem parlamentu odobrena, povečana. Drug del monarhistov pa povezuje svoj pristanek s predhodno rešitvijo tržaškega vprašanja. To tržaško vprašanje je predmet pogajanj med Ameriko, Anglijo, Jugoslavijo in Italijo. Ker pa nujno želijo tako Amerika kakor tudi Anglija, da bi potom balkanske vojaške zveze Jugoslavija prišla vsaj posredno tudi v Atlantsko zvezo, izgleda, da bodo jugoslovanske zahteve glede Trsta vsaj delno upoštevane.

Japonski ministrski predsednik Shigeru Yoshida, turški ministrski predsednik Menderes in cesar Abesinije Haile Selassie se mudijo v Ameriki. To so seve poleg vseh gospodarskih pogledov tudi važna politična vprašanja. Turčija na meji Sovjetske zveze, Japonska ob vzhodnih vratih Sovjetske zveze in Abesinija v osrčju Afrike. Vsekakor tudi vojaško in strateško interesantni deli sveta.

Britanska vlada je imenovala za visokega komisarja v Zahodni Nemčiji generala Templerja. To je tisti general, ki je leta 1946 odstavil župana v Kölnu. Ta župan pa je danes kancler Zahodne Nemčije dr. Adenauer. Kakor poročajo listi, general Templer svoje službe v Nemčiji ne bo nastopil.

O zahtevah židovskih organizacij o povrnitvi škode, ki so jo utrpeli po nacistih, se vršijo zopet pogajanja z vlado, da bi vsaj s prehodno rešitvijo pomagali tistim židom, ki so v gospodarskih težavah zaradi svoje starosti.

Pri celovski koči, ob avstrijsko-jugoslovanski meji so avstrijski orožniki našli dva jugoslovanska graničarja. Kakor je komisija obeh držav dognala, sta se graničarja dosmrtno ponesrečila pri padcu čez neko skalo. Prvotno so sumili, da sta padla v boju z ljudmi, ki so bežali preko meje.

Firma Neuner v Celovcu najavlja za letošnjo jesen produkcijo čevljev na nov CE-MA-način. Na ta način bo mogoče proizvajati čevlje ceneje, tako da bodo moški čevlji stali v jeseni le 130 šilingov. Kako bomo z njimi zadovoljni, pa bomo šele videli.

V Goselni vasi v Podjuni je konj z udarcem na prsi hudo poškodoval Tomaža Zdovca.

Državni tajnik v zunanjem ministrstvu na Dunaju dr. Kreisky je govoril te dni na socialističnem zborovanju v Beljaku in tam poudaril nujnost enotnega gledanja na zunanja politična vprašanja.

Avtobusna zveza

V nedeljo, dne 13. junija, je bila otvorena avtobusna zveza med Celovcem in Bledom ter Beljakom in Bledom. Prvi avtobus pelje preko Ljubelja na Bled in drugi preko Podkorenskega sedla na Bled.

V Indokini se vojna nadaljuje

Po padcu važne trdnjave Dien-Bien-Fu je izgledalo, da so si Francozi nekoliko opomogli, ker so parkrat udarili jako uspešno proti komunistični armadi. Medtem pa je nastopila izmenjava generala, sreča na bojnem polju pa je prešla zopet na komunistično stran. Sedaj je v krajih najhujših bojev ravno žetev riža, tako imajo na donosu žitnih polj oboji največji interes in napenjanje vse vojaške sile, da bi zagotovili podlago za prehrano armade. Kaj bo pa jedlo civilno prebivalstvo, za vojake seve ni intere-

Politični teden

Po svetu . . .

Mednarodno politični položaj — kar se svetovnega miru tiče — se je — milo rečeno — precej poslabšal. Po prvih upanja polnih napitnicah na ženevski konferenci so se duhovni zakrknili, prvim prijateljskim besedam odgovarjajoča dejanja niso sledila, vse skupaj je v slepi ulici in obrobni dogodki, ki pa so z vsem tem v najozji zvezi, nakazujejo kaj črne obrise.

Po sedmih tednih pogajanju je položaj težji kot je bil v začetku

Azijske komunistične države niso pripravljene na kompromise, ki bi, četudi le v najmanjši meri utegnili ohromiti njih ekspanzivnost. Ženevska konferenca se je pričela v znaku njih vojaških uspehov v Indokini in zdaj se pripravljajo na nove ofenzive, politične odločitve v Ženevi pa naj čakajo, ker itak odvisé od razvoja vojaških operacij v Indokini.

Podoba je, da je Zapad napravil veliko napako, ker se je spustil v razgovore v zanj najneugodnejši politični atmosferi. Videti je, da se je iz korejskega primera Vzhod več naučil kot Zapad. Komunistični zastopniki zahtevajo osnivanje nevtralne komisije, v kateri bi bili Švedska in Švica ter Poljska in Češkoslovaška. Ta naj bi nadzorovala izvedbo vojaškega premirja in istočasno naj bi se začeli razgovori o politični usodi treh francoskih kolonij v Indokini. Teh pogojev predvsem Amerikanci ne sprejmejo. Za sprejem vsakega sklepa je namreč potrebna soglasnost vseh štirih članov, z drugimi besedami: Češkoslovaška in Poljska imata pravico veta. Točno enako je bilo na Koreji in tam so se Amerikanci počutili rezervirane.

Osupla rezerviranost Amerikancev in bližnji čas, ko bo prišlo do važnih odločitev.

Zunanji minister Dulles je spet govoril, da komaj upa na kak uspeh v Ženevi in da je pripravljen tudi za primer, da bi sploh prekinil pogajanja. To bi seveda pomenilo pospešeno oboroževanje obeh taborov in vojaške ukrepe, ki bi silno povečali nevarnost svetovnega požara.

K vsemu temu vendarle izgleda, da ima kolikor toliko Anglija ključ do razvozljanja zamotanega položaja. Zunanji minister Eden se je v tork zestal s sovjetskim zunanjim ministrom Molotovom in od tega razgovora (čigar rezultat še ne vemo) je verjetno odvisen nadaljni potek odnosov med Vzhodom in Zapadom. Mnogo upanja (pa tudi znak za nevarnost sedanje situacije) daje poseg indijskega zunanjega ministra v vsi že tako zavoženo zadevo. Intervenil je pri kitajskem zunanjemu ministru Ču-en-Laju. Tudi od tega koraka zavisi zelo mnogo. Nekateri zapadni opazovalci napovedujejo spremembo dosedanje nevtralistične linije južnoazijskih držav, češ, da te spoznavajo nevarnost, ki jim preti iz komunističnega severa. Amerikanci zato v še večji meri predlagajo skupno jugovzhodno-azijsko vojaško obrambno zvezo.

Francoska vlada je odstopila

Ta razvoj, ki sicer ni prišel nepričakovano, je politične pozicije Zapada v Ženevi še poslabšal. Francoska vladna kriza ni samo notranja domača zadeva, temveč v prvi vrsti težak udarec ameriškim prizadevanjem po skupni zapadno-evropski obrambni fronti. Že pretoklo sredo je zunanje-politični odbor francoskega parlamenta s 24 glasovi proti 18 odklonil pristop Francije k Evropski obrambni zvezi. Končna beseda sicer pripada parlamentu in je ta še ni izrekel, toda padec Lanielove vlade, ki je sicer le z nekaj glasovi ostala v manjšini, daje mnogo misliti. Ko to pišemo, še ni novic o nadaljnjem razvoju francoske vladne krize. Zadnjič smo pisali, da je vodstvo francoske socialistične stranke zahtevalo od svojih mandatarjev v parlamentu in raznih odborih, da se pokore sklepu strankinega plenuma. Tega poslanci niso storili. Že v zunanje-političnem odboru je prav šest nediscipliniranih socialističnih poslancev omogočilo odklonitev predloga za pristop k Evr. obr. zvezi.

Medtem pa Vrhovni vojaški svet pošilja v Indokino nove poveljnike in vojaške okrepitve. Novi poveljnik general Ely je ob svojem prihodu izjavil, da bo Francija še vnaprej branila svoje položaje v Indokini.

Francozi na eni strani nastopajo proti skupnim akcijam na mednarodni osnovi proti napredovanju komunistov, na drugi strani pa se hočejo sami boriti v težkem, morda brezizglednem boju.

Angel miru preživlja težke čase

Zamotanost svetovno-političnega položaja je dosegla višek. Če ameriški politiki izjavljajo, da bodo na svoj način (tudi brez Evropske obr. zveze) izvedli ukrepe (z Nemci), ki bodo zavarovali Evropo — in na drugi strani spet predlagajo sklenitev Evr. obr. zveze tudi brez Nemcev, da bi s tem potolažili Francoze, — je to samo znak nejasne politične situacije. Napovedi istih merodajnih o bližnjih velikih pošiljkah najmodernejšega orožja v Evropo, so prav tako resnega položaja. Vesti o ameriškem oboroževanju sosedov najnovejšega „ljudsko-demokratskega“ produkta — Guatemale so prav tako pomisleka vredne. — Da so zdaj celo Švedi kot tipični nevtralisti sklenili izgraditi atomsko industrijo za svojo varnost, — tudi to so neprijetni glasovi na ušesa angela miru. — Da kar trije bivši nemški kanclerji — Würth, krščanski Brüning in Luther napadajo politiko dr. Adenauerja — tudi to so čudni glasovi.

Evropski Zapad se še ni toliko opomogel od zadnje vojne, da bi bil zrel za hitre odločitve, da bi zamogel položaj jasno spregledati. To dobro vesta in izkoriščata moskovska in pekinška diplomacija in žal z uspehom.

. . . in pri nas v Avstriji

Šef avstrijske vlade, kancler Raab, se mudi te dni na državnem obisku v Londonu. Brez dvoma je danes kancler Raab najmočnejši predstavnik avstrijske notranje in zunanje politike. Na polju notranje politike se mu je s pomočjo ugodnega gospodarskega razvoja posrečilo uravnesiti državne dohodke in izdatke in tako spraviti marsikatero socialno vprašanje do rešitve, ki bi v nasprotnem slučaju zastrupljalo vse politično življenje v državi.

Na polju zunanje politike je kanclerju Raabu uspelo doseči pri zasedbenih oblasteh velike ugodnosti političnega in tudi gospodarskega značaja. Ko so Sovjeti lani na Semmeringu ukiniteli vsako kontrolo, ko so se odpovedali poravnavi zasedbenih stroškov iz avstrijske državne blagajne in dali še vrsto drugih pravic, tedaj so bili tudi Angleži in Francozi prisiljeni, da so dali iste koncesije.

Sicer se je razmerje do sovjetske zasedbene sile medtem dostikrat ohladilo in pred mesecem bilo celo napeto, ravno pred odhodom kanclerja na obisk v London pa je bilo mogoče z ruskim pristankom rešiti vprašanje, ki je čakalo na tako rešitev celih osem let. Dunajske obrobne občine je Hitler priključil Dunaju in leta 1946 so hoteli to zopet spremeniti. Ker pa je tak zakon del državne ustave, seve tega brez pristanka vseh štirih zasedbenih sil niso smeli storiti. Rusi pa do zadnjega petka takega pristanka niso dali. Sedaj pa so tudi Rusi rekli svoj „da“. Mislimo, da ne sumimo preveč, če pripisujemo Raabovemu

13.200 oseb je umrlo v komunističnem Buchenwaldu

Državni podtajnik v zahodnonemškem ministertvu za splošno nemške zadeve, Thedieck, je pozval Nemce, naj ne sodelujejo na buchenwaldskem sestanku pod pokroviteljstvom mednarodne zveze odporiških borcev, ki stoji pod komunističnim vodstvom.

Kakor poroča zahodnonemški tiskovni urad D. P. A., je državni podtajnik izjavil, da komunisti izrabljajo ta sestanek, da bi se prikazali kot nasprotniki fašističnih metod in čuvarji človeških pravic. Res pa

Župnik Ivan Serajnik

koroški rojak, umrl v Kotlah

V soboto, 12. junija, se je iz doline solz preselil v večnost k svojemu Bogu vzoren slovenski duhovnik, koroški rojak, Ivan Serajnik, v starosti 77 let. Pokopan je bil v ponedeljek, 14. junija, v Kotlah.

Rojen je bil 20. maja 1877 v Svatnah v šentjakobski fari pri Serajniku, torej v hiši, kamor se je omožila Miklova Zala in je bil torej direkten potomec Miklove Zale. Novo mašo je imel 11. avgusta 1901 v št. Jakobu. Služboval je v Črni, na Koprivni, v Timenici, št. Danielu, medtem bil nekaj časa kaplan pri škofu Kahnu, nad 30 let pa je bil župnik v Kotlah, kjer je živel nadvse skromno in le za svoje farane, ki so ga imeli nadvse radi, bil je vsem pravi skrbni

obisku tudi še v tem pogledu večji politični pomen. Raab se bo prav gotovo s Churchillom pogovoril o svojih nadaljnjih razgovorih z Rusi in tako že vnaprej dobil tudi za take korake angleški pristatek. Raab gleda položaj Avstrije zelo realno in stvarno in ima kot gospodarstvenik največji interes na trgu za avstrijsko industrijsko produkcijo. Tak trg je pred drugo svetovno vojno imela Avstrija na vzhodu in ga bo tudi v bodočnosti morala zopet na vzhodu iskati.

Na Dunaju nadaljujejo Kraulandov proces in je državni tožilec govoril štiri cele dni. Ta govor državnega tožilca je zelo zanimiv in nakazuje ter odkriva rane, katere že leta sem hudo obremenjujejo našo notranjo politiko. Jasno je bilo razvidno iz tega, da dogovori med vladnima strankama spravljajo vsi državno upravo na povsem politično ravnino, da taki dogovori med strankam celo nadomeščajo postave in da smatrajo stranke državno premoženje kot svojo strankino lastnino. To so brez dvoma jako neozdravljivi pojavi v naši državi.

Važen korak na polju socialnega skrbstva sta vladni stranki napravili s svojim dogovorom dne 12. junija. Po tem sklepu bodo vsi rentniki, ki prejemale doklado za prehrano, tekem letošnje jeseni dobili trinajsto mesečno rento in sicer v znesku celotnega mesečnega prejema.

Za 1. januar 1955 je bila za javne nastavljenice predvidena povišana doklada, oziroma plača. Po sklepu zadnje sobote pa bodo uradniki ta povišek dobili že 1. oktobra 1954. Tudi družinske doklade bodo s tem dnem nekoliko povišane.

Na Koroškem pa je bila brez dvoma največja zanimivost praznik avstrijske pevske zveze. Iz vse države so se zbrali pevci k svojemu festivalu v Celovcu. Že v četrtek so prišli prvi gostje tudi iz Nemčije in od četrta naprej so bili pevski koncerti in razna predavanja o nemški pesmi. V soboto zvečer pa se je na tisoče in tisoče pevcev in gledalcev zbralo ob Vrbskem jezeru, kjer so z žarometi in raketami razsvetljevali jezero in okolico. Svečano razsvetljene ladje so prevažale potnike in pevce po jezeru, luna je sijala, zvezde so svetile in vladalo je res praznično razpoloženje.

V nedeljo, dne 13. junija, pa je bil v Celovcu veličasten spreved, katerega so se udeležili pevski zbori iz vseh zveznih dežel, deloma tudi v narodnih nošah, kar je dalo sprevedu prav pestro sliko.

Sicer je nosila vsa prireditel navsila „Praznik avstrijske pesmi“, zaradi tega se nam zdi pogrešno, da nismo šlišali ne hrvaške in tudi ne slovenske pesmi, kar daje tudi stališču „Avstrijske pevske zveze“ nekam čuden vtis, ko trdi v svojem pismu, da goji le „nemško“ pesem.

Te velike prireditve so se udeležili tudi pevci iz Južnega Tirola, Holandske in Švice. Take velike pevske prireditve so predvidene za vsaka štiri leta in mesto, katero je imelo zadnjo prireditel postane tudi za ta štiri leta čuvar zvezne pevske zastave. Ta zastava je prišla iz Gradca in ostane do leta 1958 v Celovcu.

ZANIMIVOSTI

NOVI ELEKTRONSKI MOZGANI. — Podjetje International Business Machine Corporation je izdelalo in prikazalo novo vrsto elektronskih možganov, ki lahko rešijo več kot 10 milijonov računskih operacij na uro.

LONDONSKO PRISTANIŠČE V LETU 1953. — V letu, ki se je končalo 31. marca, so v londonskem pristanišču natovorili oziroma raztovorili 51,414.000 ton blaga proti 49,193.000 tonam v letu 1952 in 44,643.000 tonam v letu 1953.

PRVO PROSTOVOLJNO ZAVAROVANJE ZA ZOBOZDRAVNIŠKO OSKRBO. — Pripravljen je bil prvi stvarni načrt za prostovoljno zavarovanje za zobozdravniško oskrbo v Združenih državah. Pristopilo je že 12.000 dentostov in za posamezno zavarovanje je že določena zavarovalna premija v znesku 19,80 dolarja na leto za posameznika, 39,60 dolarjev za moža in ženo in 72 dolarjev povprečno na družino. Oni, ki bodo pristopili k temu načrtu, bodo deležni stalne zobozdravniške oskrbe, čiščenja zob, preiskovanja z roentgenskimi žarki, vsch popravil zobnih mostičkov in umetnega zobovja.

NOV KLINIČEN TERMOMETER. — V ameriški vojski bodo verjetno že v kratkem uvedli nov „hitri termometer“ za merjenje vročine, ki ne bo samo mnogo hitrejši, ampak tudi mnogo bolj točen kot je sedanji običajni termometer z živim srebrom. To bo prva sprememba v kliničnem toplomeru z živim srebrom, ki je v splošni rabi od leta 1867 dalje.

VRTANJE ZOB BREZ BOLEČIN. — Zobozdravniški oddelek RAF-a je razvil popolnoma novo metodo vrtanja zob z močnimi mehaničnimi vibracijami na ultrazvočne frekvence. Pri tej metodi vrtanja zob odpadeta običajno trenje in toplota, ki se pri tem razvijata, ter vse s tem zvezane bolečine.

ZVIŠANJE PLAČ BRITANSKIM POSLANCEM. Dne 24. maja je britanski parlament z 280 proti 166 glasovom (večina je 114 glasov) izglaslo povečanje plač poslancem za 500 funtov šterlingov letno. To je že tretje povečanje po letu 1911. Povišanje pa ne bo stopilo takoj v veljavo, ker bo morala vlada predložiti parlamentu tozadevni zakonski osnutek o povečanju državnih izdatkov, kar bo zneslo približno 300.000 funtov šterlingov letno (kakih 25 milijonov šilingov.).

IZKORISČANJE VETRA. — Svetovna meteorološka organizacija, ki je ena izmed strokovnih ustanov Združenih narodov, preučuje izkoriščanje energije vetra, za proizvajanje električne sile na področjih, kjer primanjkuje električnih central.

Zanimive številke

35 MILIJONOV DOLARJEV ZA KOREJO

UN-urad za zopetno zgradbo Koreje je do sedaj dobavil Koreji več kot 372.000 ton surovega materiala v vrednosti 35 milijonov dolarjev. Druge pošiljke, v znesku 15 milijonov dolarjev, so pa že na potu v Korejo.

450.000 AMERIKANCEV V EVROPI

Letos bo obiskalo Evropo še čez 450.000 ameriških potnikov. Kakor so izračunali bodo do za to porabili 303 milijone dolarjev.

13.500 EVROPEJCEV PREKO MORJA

Kakor poroča mednarodni odbor za izseljevanje, se je meseca maja izselilo 13.500 Evropejcev preko morja. To je baje najvišja številka odkar obstoja ta odbor za izseljevanje. Od 1. januarja 1954 so omogočili 54.372 Evropejcem izselitev in od februarja 1952 pa 220.000.

Pretežni del izseljencev meseca maja je šel v Avstralijo, Kanado, Argentinijo in Brazilijo. Največ izseljencev pa je šlo iz Italije, Nemčije, Grčije, Avstrije, Nizozemske in Trsta.

KATASTROFALNA POPLAVA V CELJSKI OKOLICI

V noči od 4. na 5. junij so prebivalce Celja in okoliških krajev zdramile sirene, ki so naznanjale, da se mestu bliža velika nevarnost. Severno od Celja so se utrgali trije oblaki, ki so v trenutku napolnili kotline z ogromnimi množinami vode, ki je drla proti Celju in v kratkih urah povzročila nepopisno opustošenje. Električna luč je ugasnila, voda pa je zalila mesto in stala ponekod do 2 metra visoko. Divjanje vodnih mas ob strugah Savinje in Voglajne je bilo strašno. Odnoslo je 7 mostov, med njimi tudi železni most, ki vodi iz mesta proti Teharjem. Okrog 1000 stanovanj v mestu je poškodovanih. Deset človeških žrtev je zahtevala grozna elementarna nesreča. Največjo škodo je utrpela celjska industrija, ki jo bo po večini treba razdreti in stroje na novo postaviti. V reševalne akcije so takoj stopile gasilske, vojaške in druge enote. Iz vseh krajev Slovenije so organizirali pomoč prizadetemu področju.

Čas in način košnje ter sušenje sena

Ko so trave in detelje na pol v cvetju, je najboljši čas košnje. Seveda pri tem v glavnem odloča lepo vreme in razumevanje kmeta-gospodarja za zgodnjo košnjo. V tem času je v rastlini največ lahko prebavnih hranilnih snovi in vitaminov. V splošnem pa čakamo, da vsa trava cvete in dozori. Pokošena je res nekoliko bolj hitro suha, ker je bolj zrela, oziroma manj sočna. Hranilne snovi, ki jih je sedaj največ v semenu pri sušenju ostanejo na travniku.

Z zgodnjo košnjo uničimo veliko plevela. Na njegovem mestu pa se razrastejo trave. Večkrat kosimo, bolj so goste trave in več hranilnih snovi, posebno beljakovin je v krmi. Ker je lažje prebavljiva, živini neprimerno več koristi kot zrelo seno, ki je včasih komaj malo več vredno kot dobra ovsena slama. — Pri zgodnji košnji sena dobimo res nekoliko manj krme, a je po-

pokošena in jutri že spravljena na senik. Krma, ki leži na travniku in jo pere dež, že v nekaj dneh izgubi življenjsko važne vitamine in skoraj vse hranilne snovi. Neko-liko manjša je izguba hranilnih snovi, ako ostane krma v redih.

V današnjih časih navadno sušimo na ostreh, ki imajo različno obliko in velikost. Na teh se krma res prav lepo posuši. Nekateri trdijo, da je boljše dati na ostrvi nekoliko zvenjeno krmo, a v novejših časih so nekateri mnenja, da se sveže nakošena krma, ki jo nadevamo na močno napeto žico, v nekaj dneh popolnoma posuši. Na nekaj metrov dolgo ostrvi, ki ima tri do štiri žice drugo nad drugo, se spravi res precej krme. Nekaj let že delamo poizkuse z različnimi vrstami ostrvi, je več novejših vrst, ki jih napredni gospodarji priporočajo. Pa moram priznati, da so vse dobre in naše „stare rogovile“ bomo kljub novejšim prihiši uporabljali. Seveda, če je slabo vreme, traja sušenje toliko časa, dokler se vreme ne uredi. Medtem na zunaj res manjši procent krme obledi in izgubi hranilne snovi, a pod to plastjo je krma lepo suha in zelena. Ta način sušenja je zlasti važen za detelje, ki bi jih nikdar ne smeli sušiti na „grabljah“, ker se suhi listi sprosti oddrobijo in ravno v njih je največ hranilnih snovi.

Na Gorenjskem smo videli, da trave in detelje sušijo v tako imenovanih **kozolcih**. Pokošeno deteljo in travo samo enkrat obrnejo, da dobro zvane in takoj naložijo na vozove ter zdevajo na late kozolca. Če je bolj suha, jo dajo nekoliko več na late. Vedno pa tako, da jo veter lahko dobro prepriha. Ker je pod streho, je v nekaj dneh suha in zgodaj zjutraj jo spravljajo na vozove ter zbašejo na senik. Pri tem načinu sušenja ostanejo v suhi krmi vse hranilne snovi in vitamini. Drugod smo videli, da proti večeru dajo seno ali otavo v velike kupe. Tu se čez noč nekoliko segreje, pri čemer nastane neka zorenje ali fermentacija. Drugi dan krmo raztrosijo in posušijo. Pri tem delu je treba precej delovnih moči, a seno ostane lepo zeleno in je tudi zato ker se je v kupu segrelo, nekoliko prej suho. Precej suho seno v kupu ostane lahko več dni ali celo ves teden, ne da bi se pokvarilo, četudi je deževno vreme.

V krajih, kjer so močni vetrovi je s sušenjem res malo dela. Tudi ni treba, da bi bila krma popolnoma suha, ker se še pod streho suši in dobro prepriha. Kjer tega ni, mora biti krma dobro suha ali jo vsaj nekoliko posipajmo s soljo, ki vlago nase vleče in istočasno krmo koncentrira — ohrani pred plesnobo.

S KOLESI
V NARAVO
Kolesa raznih tipov
pod ugodnimi pla-
čilnimi pogoji — tu-
di na obroke pri

NIEMIEZ & RIEPL
popravljalnica in nadomestni deli
VELIKOVEC — VÖLKERMARKT

tem otava toliko bolj gosta in še tretja košnja, otavič pride prav za sveže krmljenje ali za v silos.

Način košnje

Da ohranimo travno rušo, je najbolje kositi srednje visoko. Ni prav, kjer s kosami prav v živo zarezajo v travno rušo. Kjer takoj po košnji travnik polijejo z gnojnicco in pobranajo, se trave res dobro obrastejo. Če je suša, se trave prav težko obrastejo in zagostijo. Zlasti tam, kjer je plitva zemlja, so po taki košnji travniki kakor požgani. Pri košnji s kosilnimi stroji ostane travna ruša nepokvarjena. S kosilnicami navadno kosimo bolj visoko ali vsaj ne v živo v korenine trav. Po taki košnji so travniki zopet kmalu zeleni; saj trave nemoteno rastejo naprej. Korenine ostanejo v senci in, če pogojimo z gnojnico in pobranajo, bo novi pridelek ves trud bogato plačal. Isto velja tudi za košnje detelj, in še bolj, ker so tudi zelo občutljive in prav hvaležne za vsako obdelovanje ter gnojenje po košnji. Detelje navadno dajo še eno košnjo več. Zato je prav, da zemlji vnemo vsaj del hranilnih snovi, ki smo jih s pridelkom spravili na senik.

Sušenje

Najboljšo krmo dobimo, če je danes

Na lesnem trgu

Tekom prvih mesecev tega leta se je vršil hud boj v Avstriji za cene papirja. Industrija papirja je dvignila cene za 20 do 25 odstotkov. Ta industrija je tako močno povezana v svojem kartelu, da je povišanje cen izsilila. Ravno v tej industriji pa so investirali ogromno ERP denarja. Ta ameriški denar je imel prvotno nalogo, da pomaga modernizirati podjetja, ki naj bi z modernimi stroji pri istih surovinah producirale več kakor preje. Te velike denarne investicije v industriji za papir pa so pri nas spremenile prilike na trgu lesa.

V času od 1920 do 1937 je industrija za papir potrebni les dobivala od žag kot takozvani les (Schleifholz). Torej so v papir predelovali več ali manj odpadke na žagah.

Danes pa je položaj popolnoma spremenjen. Industrija papirja kupuje danes les direktno pri lastniku in tako romajo seve tudi hlodi v papir, česar prej nismo poznali. Tako se tem potom odtegnejo lesni industriji, to je žagam, dragoceni hlodi.

Lesni trgovci pa se poskušajo tej močni konkurenci ogniti na ta način, da tanjši les obsekujajo v stavbeni les. Sedaj pa vlada močno zabranjuje izvoz stavbenega lesa, kar seve hudo pritiska na lesne trgovce, ki imajo razmerno velike zaloge stavbenega lesa in ga ne morejo spraviti v denar. Razume pa se, da razmere na trgu v Italiji, Srednji Aziji in Egiptu ne bodo vedno tako ugodne, kakor so danes. Ne smemo prezreti, da prihaja danes zopet na ta trg močno tudi Jugoslavija, kar pomeni za koroški oziroma za avstrijski les hudo konkurenco.

Pri vsem je zanimivo, da najde industrija papirja zaščito vlade in je njen vpliv tako velik, da dikтира cene vsemu avstrijskemu gospodarstvu v kolikor je navezano na papir.

IZVOZ LESA

Lani so v mesecu aprilu izvozili 224.000, letos pa 292.000 kubičnih metrov lesa. Izvoz v prvih štirih mesecih je lani znašal 711.000, letos pa 930.000 kubičnih metrov. Najvažnejši odjemalci avstrijskega lesa so: Italija, Zahodna Nemčija in Holandska. Madžarska, Anglija, Francija in Grčija so bile letos skoraj v enaki meri na uvozu avstrijskega lesa udeležene.

PORAST AMERIŠKEGA UVOZA ČAJA

Ameriški uvoz čaja je bil v prvih štirih mesecih tega leta za 27 odst. višji kot v istem razdobju lani. Med državami izvoznicami čaja v Združene države je zasedla prvo mesto, ki ga je doslej imel Cejlon, Indija, katere izvoz se je povečal za 26,6 odst.; cejlonske pošiljke so se povečale za 5,7 odst., največji porast v izvozu čaja, ki je znašal 68,6 odst., pa je zabeležila Indonezija.

UGOTAVLJANJE KRVI V ŽELODCU INSEKTOV

V britanskih kolonijah deluje posebna organizacija, katere naloga je ugotavljanje krvi v želodcu insektov, za katere sumijo, da prenašajo nalezljive bolezni, kot malarijo, močvirno mrzlico in podobne. Z odvzeto krvjo prepoje pivnik; ko se posuši ga pošljejo v London centralnemu laboratoriju Listerjevega zavoda, kjer so v zadnjih letih organizirali edinstveno zbirko krvnih serumov raznih vrst živali. Na podlagi teh serumov je mogoče ugotoviti kateri živali pripada krvni vzorec, kadar o tem niso popolnoma gotovi. Po tem sistemu so leta 1952 analizirali kri iz želodca več 5000 insektov, ki so jih ujeli v tropskih krajih na raznih celinah.

Našim gospodinjam

Mati — učiteljica

Najplemenitejši naravni vzgojni pripomoček je poučevanje. Z vajo se še celo pri živali kaj doseže, tudi posnemati znajo brezumna bitja, za nauke je pa dovteten samo človek, ko se mu razjasni um.

Zlasti so nauki staršev za otroka velikega pomena. Materin nauk je mladini jutranja zarja. Kar dobra mati v mlado srce zasadi, ne usahne vse žive dni. Vendar se dobe starši, ki nimajo od poučevanja pravih uspehov. Pritožujejo se: Pri enemu ušesu noter, pri drugemu ven. Takim podamo nekaj navodil, kako naj ravnajo, ko učijo otroke.

Podaj nauk ob ugodni priliki Takrat otroku nauk lahko bolj pojasniš in globlje vtisneš. In koliko je takih prilik, ko je otroško srce kakor razrahljano za dober nauk! Posebno so koristni izredni dogodki: prva spoved, prvo sv. obhajilo, huda nesreča, težka bolezen, veliko hudodelstvo, da polože starši dobro seme v otroško dušo. Krištof Šmid, znani pisatelj, pripoveduje, da je vrgel nekoč neki deček njegovemu bratu kamen v glavo, da je bil brat ves krvav. Brž sta tekla z bratom k očetu in zahtevala, naj gre oče k sosedovim, da hudobneža kaznujejo. Oče ju je pa poučil: „Sosedovi so revni, imajo veliko otrok in še mater bolno. Ne smemo hudo povračati s hudim.“ Pa je dal ranjencu nekaj denarja, naj ga nese sosedovim, o kamnu pa naj nič ne omeni. Krištof Šmid pravi: „Za vedno se mi je vtisnil ta nauk.“

Včasih pride otroku pred oči ali na uho kaj pohujšljivega, grešnega: pijan človek, grda slika, nespodobno govorjenje, glas o kaki tatvini, poboju. Zavaruj otroka ob taki priliki z dobrim naukom! Nedolžna otroška duša je takrat vsa polna strahu in studa do hudobije in sprejme dober nauk resnobno in hvaležno.

Nikar pa ne sili v otroka z nauki, če je zaspan, utrujen ali bolan. Tudi v kakem hrupu otroka ne poučuj! V tihoti deluje Sveti Duh. Zlasti nedeljski popoldnevi, če je mati sama z otrokom doma, so kakor nalašč za sveto setev. Ne rečemo, da samo za pouk v krščanskih resnicah; vse naj pride polagoma na vrsto, kjer je potreben otrok pouka. Kako nepozabne bodo otroku take ure, če se še tudi oče poniža do otrok in jim daje nauke za življenje! Le predolgo naj to poučevanje ne trpi. Vesel naj bo otrok pouka, ne pa da bi se ga bal. Ne ravnajo prav tisti starši, ki prete otroku s poukom, ako ne bo priden.

Seveda je pa treba veliko potrpljenja in ljubezni, da se pouk poda prikupno. Potem tudi seme vzkali. Kar iz ljubezni zraste, ima obstanek. Kar se pa v burji vseje, veter odnese. Z zmerjanjem in pretepanjem nihče ne pospeši pouka. Res je utrudljivo plitvemu otroškemu umu razkladati reči, ki jih doume komaj po svoje in vedno ljubeznivo odgovarjati na otrokova, dostikrat celo nespametna vprašanja, toda požrtvovalnost staršev prenese še dokaj večji trud kot je ta.

Moja ljuba mati, gospa

Luise Groß

posestnica v Beli — Bad Vellach

nas je danes po kratki, težki bolezni sprevidena s sv. zakramenti v 78. letu življenja za vedno zapustila.

Našo ljubo umrlo smo v sredo dne 16. junija ob 10. uri spremili iz kapele v Beli na pokopališče Marije v Trnju v Železni Kapli k večnemu počitku.

Sveta maša zadušnica je bila brana pred položitvijo k večnemu počitku v cerkvi Marije v Trnju v Železni Kapli.

Bela — Bad Vellach, 16. junija 1954.

V globoki žalosti

Dr. Josef Groß

v imenu vseh sorodnikov.

J. Š. Baar — Al. Nemec:

ZEMLJA IN LJUDJE

R o m a n

(71. nadaljevanje)

Zadnjega sina, Martina, imam v vojski v Bosni — njegovo življenje je na niti — pa konj Belček — gospod knez se gotovo spominjate...“

„Ta, ki ga je pri Strežeticah jahal Vin-dišgrec?“

„Da, ta. — S tem sem se sešel ob njegovi smrti.“ In Cimbura je na drobno pripovedoval čudovito usodo ljubega žrebčka — „toda, gospod knez, oprostite, da vedno samo o sebi govorim — tudi mene bi veselilo slišati, kako gre vam in vaši gospe kneginji in vašim ljubim otrokom.“

„Kakor vam, dragi Cimbura. Tudi naš sin je v Bosni in zdravi smo tudi bili. Od starosti se mi glava beli in odpravljam se v kot. Povejte mi, kam greste, spremil vas bom, da se s pogovorom ne boste zamudili. Spotoma se o vsem lepo pogovoriva.“

„Naravnost k vam, gospod knez.“ „Ah, tako vendarle izpolnjujete dano obljubo in mi vračate obisk. Nisem vas hotel tega spomniti, preden se ne bi poslovila na meji mojega posestva; tedaj bi vam dejal: „Cimbura, ne gosposka, ampak kmečka obljuba — zguba!“

Cimburo je oblila rdečica in je prosil oprostjenja: „Naš človek ni rasel s knežiči, ni pasel z njimi žrebet po pašnikih, ne pozna njihovih navad, včasih jim ne zaupa in si ne upa z njimi ravnati kakor s sebi ravnimi ljudmi. Zato sem čakal na pretevo, na povod za obisk; ko bi gospod knez na svoje povabilo že pozabil, da bi mogel reči, po to in to sem prišel k vam.“

„In kaj je tedaj, dragi Cimbura, vzrok vašega ljubega obiska?“

„Poslanec sem, gospod knez, poslanec in

besednik cele čestite putimske občine. Poslali ste nam pisanje in nam v njem sporočili o svoji dobri volji, da nam v nesreči pomagata. — Resnica je, da več rok več zmore in da od miloščine še nihče ni obubožal. Tudi bolečina ima svojo radost in naša radost je ljubezen, ki smo jo našli pri sosedih. Pomogli so nam in nam še pomagajo. Toda neskromni ne smemo biti. Ponuženo pomoč radi sprejmemo, da pa bi narekovali: to in to hočemo — tega nikoli ne bomo napravili.“

„Toda, dragi Cimbura, s tem sem mislil dobro, saj ne vem, česa najbolj potrebuje-te.“

„Vsega in ničesar, kajti strgane vreče ne napolniš. Ne bi radi bili ošabni, kajti vemo, da je dajati in prositi neumno — sprejmemo pa vsak najmanjši dar, toda sami ničesar ne prosimo.“

„Čudovito,“ se je nasmehnil knez, „vaše besede so ponosne in ponižne obenem. Za hip se mi zdi, da si ne upate povedati, za hip pa spet, da vam za mojo pomoč prav za prav ni. Ali sem uganil?“

„Oboje je res, gospod knez. Ne smemo vam braniti, da nam v prid svoji duši izkažete dobro delo usmiljenja, toda ponos nam brani, da bi kar koli prosili. Božja šilba nas je občutljivo zadela, mi pa nas spravila na beraško palico, samo ranila nas je, ne ubila in uničila. Zbudila nam je prijatelj — celo vas nam je naklonila. Dober prijatelj pa je zlata vreden.“

Knez je molčal, kakor da premišlja. „Veste kaj, Cimbura,“ je naglo dvignil glavo, „razkazali in vodili ste me po svojem gospodarstvu. Jaz bom pa vam razkazal svoje, vse vam bom pokazal, vi mi boste pa ne kot putimski kmet, ampak kot moj svetovalec povedali, kaj naj vaši občini pošljem.“

„Če me kdo vpraša za svet, če ga vemo, mu ga brez greha odreči ne smem.“

(Dalje prihodnjic)

Za največjega grešnika, očenaš . . .

Pri Hribarju je velika žalost. Vsi sosedje so se zbrali v veliki sobi, da bi pomolili par očenašev za dušni pokoj Hribarice. Vsi so bili, vsaj zdelo se je tako. Ob koncu molitve pa je le nekdo vprašal:

„Za božjo voljo, kje je Gorjanc?“
Vsi so se spogledali, Gorjanc ni bilo med njimi. Kar navrh je nekdo prišel v sobo — in že je stal med odprtimi vrati — Gorjanc.

„No, kje pa hodiš?“
„Primojduš! — Kozo sem iskal. Izgubila se je, ali pa jo je nekdo ukradel!“
„Ježeš, nak!“

Nekateri so majali z glavami. Anažova Mojca pa je takoj vedela, kaj je treba. „Najboljše bo, če to fajmostru naznaniš! Čim prej, tem bolje! Jutri lahko oznanijo. Morda pa le dobiš kozo nazaj!“

Vsi so prikimali in Mojca je nadaljevala: „Naš Pepček lahko steče v župnišče. V dveh urah je nazaj, obenem pa lahko pove, da je Hribarica že rajna!“

„Šmentano,“ je rekel Gorjanc in zamahnil z roko, „to ni slaba misel! Popoldne grem sicer sam v vas. Ampak Bog ve, če bo župnik doma!“

„Pepček — Pepček!“

Mojca ga je poklicala. Stal je v kotu in mirno poslušal, kaj so govorili. „Pepček!“ mu je naročila Mojca, „pojdi k fajmostru, najprej pozdravi, že veš kako, potem pa reci: Hribarju je žena umrla, Gorjancu pa so kozo ukradli. Če bi bili tako dobri in to oznanili. Razumeš? Veš, kako boš rekel? — Pepček je prikimal in že je bil v veži . . .“

Župnik je sedel pri svoji pisalni mizi. Pred seboj je imel velik, razgrnjen časnik. Nenadoma so se odprla vrata in župnik se

je prestrašil. Zazdelo se mu je, da je stopil v sobo skrivnostnih duh.

„Pepček“, je dobrovoljno dejal župnik, „če prideš, moraš najprej potrkat! Si me razumel?“

Pepček so se tresla kolena. Kri mu je udarila v lica.

„Nič ni hudega, Pepček! Kaj pa je, povej malo. So te mama poslali?“

Pepček je pokimal, nato pa jecljaje odgovoril: „H-h-hribarju so . . . so . . . so . . . kozo ukradli . . . in . . . in . . . Gorjancu je žena umrla. Če bi to oznanili!“ Župnik je dolgo časa meril Pepčka.

„Je to res?“
„Mm, res.“
„Gorjancu žena umrla? . . . Si že priden. Zavaljo pogreba bomo jutri naredili . . . je itak nedelja . . . je že prav!“

Pepček je brez pozdrava zdrknil skozi duri in župnik je vedno ponavljal: „Gorjancu žena umrla . . . pa je nisem poznal! Tako malo se brigam za svoje farane!“

Popoldne se je župnik sprehajal na svojem vrtu ob cesti. Molil je brevir in včasih motril mimoidoče. — Glej, po cesti je stopal z lenimi koraki Gorjanc. Župnik ga je takoj zapazil. Stopil je na cesto in čakal, da je prišel mimo.

„Dober dan, gospod župnik!“
„Bog daj, Gorjanc!“ je odzdravil župnik z mehkim glasom. „Moje sožalje, Gorjanc. Da je vas taka nesreča zadela!“

„Aha!“ je dejal Gorjanc prijazno, „da te večja ni.“
„Ali je bila že bolj priletna?“
„Ja, bila je že stara.“

„Kaj pa bodo zdaj otroci?“
„Hm, otroci — zaradi mleka mislite? — No, mleka je še imela, to je res, čeprav jo je

bila sama kost in koža, vime pa je imela kot kaka mlada.“ Župniku je padel brevir iz rok. Široko je odprl usta. „Ali se nista dobro razumela, da tako govorite? Ali pa je bila huda?“

„Huda? — Ah, čisto nič! Pa kako pohlevna! Moj starejši Jurček jo je molzel zjutraj in zvečer.“ Župnik se je umaknil korak nazaj.

„Vam je žal, gospod župnik? — Mene nič ne zadene. Imam že mlado zadaj. Pa kako lepa je! Vi bi se je ne mogli nagledati!“

Župniku je zastala sapa v grlu, Gorjanc pa je mislil, da se gospod posebno zanima za njegovo gospodarstvo. Zato je nadaljeval:

„Ko sem imel še staro, sem nekoč obe, staro in mlado, zaprl skupaj v hlev. Šmentano, opolnoči slišim ropot. Vstal sem in šel pogledat. Ko stopim v hlev, vidim, da sta se dajale celo noč. Stara je hujša kot mlajša. No, takoj popadem staro in jo vlečem ven. Nato jo zaprem v svinjski hlev. Pa je bil pokoj vso noč. No ja, da imam le mlajšo. Za to bi pa jokal. Napako ima le to, da čez plot skače. Mislim, da to dela vsaka mlada. No, včasih je tako razposajena, da imam veselje. Če jo ven spustim, takoj izgine za kakim grmom. Nato je ne prikličem več. Vse zastoj. Moram jo poiskati; in ne spravim je prej domov, dokler se z njo malo ne poigram.“

„Gorjanc . . . Gorjanc!“ ga je prekinil župnik, „to je hudo! Pridite jutri po maši k meni . . . tako ne gre več!“

„No ja, bom pa prišel, se bova pa več pomenila o gospodarstvu! Vidim, g. župnik, da ste bolni! — Srečno!“

Gorjanc je šel z lenimi koraki po cesti. Župnik je dolgo gledal za njim. V njegovih očeh se je prikazala solza.

„Kdo bi verjel,“ je dejal sam pri sebi,

„da bo prišel Gorjanc tako daleč. Žena mu je umrla, on pa govori tako nespoštljivo o njej. Ko je še živela, je imel že drugo, mlajšo žensko pri sebi. Svet, pravim, da je dandanes čisto pokvarjen. Obe je zaprl v hlev. Kakšne manire! Pa svojo pravo ženo še v svinjski hlev. Umevno, da sta se topli. Pa kaj vse uganja! Pohujšanje daje celi fari!“

Dolgo je premišljeval župnik. Vsakokrat, ko se je spomnil na Gorjancu je vzdihnil: „Za največjega grešnika naše fare, očenaš . . .“

NOV ROENTGENSKI MIKROSKOP

Iznašli so nov roentgenski mikroskop, s katerim je mogoče videti tudi predmete, ki so bili premajhni, da bi jih bilo mogoče opazovati z optičnim in celo elektronskimi mikroskopi. Z novim mikroskopom bodo lahko preučevali razne viruse, proteinske molekule in druge predmete, ki merijo samo milijoninko palca.

IZDELAVA FOTOGRAFIJ najbolje in najhitreje

Photo Horst

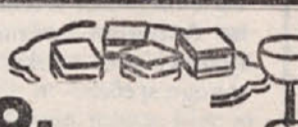
KLAGENFURT, Domgasse 20

LODRON

Strokovna trgovina za vaš dom
Beljak-Villach, Lederergasse 12

Prešte odeje (kovtri) — modroci — posteljno perje — inleti — posteljno blago — flanelaste rjuhe — blago za pregrinjala in pohištvo — preproge in tekači podloge za tla. — Kvalitetno in poceni. Hotelom, pesionom in gostilnam poseben popust.

Užitek poobedka ne zgrešimo, če pecivo domače si želimo.

Brez SCHLEPPE - piva bi žeja biva

KOLO

navadni — športni — za dirke

A. Samonig

MEHANIČNI

Celovec-Klagenfurt

Paradeisergasse 9, telefon 59-53

Prodajalnica Bergler- in Krobath-Putz mlatilnic kakor tudi nemških Holder-Diesel traktorjev

Pojasnila in ogled vsak čas

H. WERNIG KMETIJSKI STROJI
CELOVEC, Paulitschgasse 13, Telefon 35-02

MALI OGLASI

VSAKA BESEDA STANE 1.10 š (IN 10% DAVKA).

Poudarjene besede in take z več kot 15 črkami stanejo 2.20 šil (in 10% davka). — Naročilo malih oglasov naslovite na upravo „Najšega tednika“, kjer mora biti najkasneje do vsakega ponedeljka zvečer. Oglas morate naročiti tudi telefonsko (Celovec št. 43-58).

KINO

CELOVEC-KLAGENFURT

PRECHTL

Od 18. do 21. 6. „Der Legionär der Sahara“ (ni za mladino)
Od 22. do 24. 6. „Ein toller Fall“ (ni za mladino)

STADTTHEATER

Od 18. do 24. 6. „Ein Herz und eine Krone“

Blago za pohištvo, gradl za blazine, oprtnice, motorje, umetno usnje, afrik, juta, dekoracijsko blago najceneje pri **NEDELKO**, Celovec, 8.-Mai-Strasse 11.

Kulturer VILLACH
Pralni električni stroj na posodo. Pralni dan ena zabava. 8.— šil. za eno uro. Vse električne predmete najceneje „Ingste“. Celovec-Klagenfurt, 10.-Oktober Strasse 4. Telefon 24-42.

SCHWARZ nogavice so cenejše, Celovec, Pfarrplatz.

Damska frizerka Matilda Zotter, Celovec, Salmstrasse 3.

Millionske vrednosti

v blagu in oblačilih vam nudimo po smešno nizkih cenah.

Poiščite

pri nas in našli boste vse v trgovski hiši Korošca

G. Umschaden

Celovec, am Fleischmarkt

Štedilniki s centralno kurjavo (gretje sobe iz štedilnika), štedilniki s kotli na pritisk, štedilniki z bakrenimi kotli, domače krušne peči, dvonadstropne s prekajevalnico, Sepp Krobath, gradnja peči in štedilnikov, St. Vid na Glini — St. Veit/Gl., obisk in ponudba brezplačno.

Moške delovne obleke šil. 79.—
Angleške hlače šil. 55.—
Moške srajce od šil. 35.— naprej
STOFFSCHWEMME, Klagenfurt, Marktplatz.

O C A L A !

Optik Fessl

BELJAK-VILLACH
Bahnhofstrasse 3

Lederbekleidung nur beim Erzeuger. Wernisch Friedrich, Villach, Italiener Strasse 22. — Qualität entscheidet!

Učno mesto. Dobro vzgojen fant (deklet) naj se javi v tekstilni trgovini Gregor Sattler & Co., Klagenfurt, Heuplatz 7.

Modroci, tapcirano pohištvo poceni ter dobro samo pri proizvajalcu **Ortner**, Beljak, Widmann-gasse 31.

Očala, fotoaparate in potrebišine
BUFFA jun.
Celovec, tel. 55-30
Obstplatz 3

Vsi fotografski aparati

na obroke

pri **PhotoKofler**
VILLACH

Kolesa, motorji, različni štedilniki, lastna delavnica za stroje, delo solidno in poceni v znani celovski mehanični delavnici

Zanesljivi odjemalci dobijo tudi na obroke.

Johann Novak

MEHANIČNI IN KLJUČAVNICAR

KLAGENFURT, Feldmarschal-Konrad-Pl. 1

Gummi Berger

gumijasti in umetno gumijasti predmeti, dežni plašči (Gummiregenbekleidung), prašni plašči (Staubmäntel aller Art) in vse za šport,

kopalne obleke, ročne torbice in aktivke ter igrače. Gumijasti obodi za avtomobile, motorje in kolesa. Popravila točno in solidno. Celovec-Klagenfurt, Kardinalplatz 11 in Benediktiner Platz 10, lastna delavnica.

„PAGO“ znamka čisto naravnih sadnih proizvodov brez kemične primesi in barve. Tekoče sadje (Flüssiges Obst) samo pri

JAKOB PAGITZ

CELOVEC - KLAGENFURT WAAGPLATZ 7

POZOR! Nabirajte pridno polže (Schnecken) kar vam prinese gotov denar v hišo. - Nakupovalnica Export & Importhandel

Karl Cravos

Celovec — Klagenfurt, Pischeldorfer Strasse 72 (Gasthof Jahrmarkt) — Živi polži kg 2.— šilinga

KOLESA

Največja izbira samo pri

Truppe & Ermann

BELJAK — VILLACH

Widmann-gasse 41,

vogal Kirchenplatz

plačila na obroke

URADNE OBJAVE

Državno priznana šola za bolniške strežnice v Celovcu

Na državno priznani šoli za bolniške strežnice v deželni bolnici v Celovcu se začne v oktobru 1. 1954 triletno šolanje za izobrazbo diplomiranih bolniških sester in dipl. bolniških strežnic in prav tako triletno šolanje za izobrazbo dipl. bolniških sester za dojenčke in otroke.

Interesentke naj najkasneje do 15. 8. 1954 osebno oddajo prošnjo kolkovano s 6.— šilingi pri deželni prednici bol. sester v deželni bolnici v Celovcu (glavno poslopje). Prošnjo je treba priložiti: kristni list, izkaz o državljanstvu, policijsko izpričevalo o vedenju, zdravniško izpričevalo, končno izpričevalo glavne šole ali kakšne druge enakovredne šole, potrdilo o cepljenju in lastnoročno napisan življenjepis.

Glavni pogoji za sprejem je dopolnjeno 18. leto, dopustna je starost do 30. leta; dalje avstrijsko državljanstvo in telesna ter duševna usposobljenost. Podrobnejša pojasnila daje deželna prednica bolniških sester, gospa Pavla Zedrosser, Celovec-Klagenfurt, deželna bolnica.

Vodstvo šole za bolniške strežnice:
Dvorni svetnik prim. dr. O. Kauffmann, direktor deželne bolnice v Celovcu

ROK ZA ODDAJO DAVČNIH PRIJAV ZA LETO 1953

Zvezno ministrstvo za finance naznanja:

Zakon o spremembi davkov 1954, BGBl Nr. 98 je bil objavljen v 21. odstavku zveznega zakonskega lista (Bundesgesetzblatt) od 18. maja 1954. Ker je rok za oddajo davčnih prijav za leto 1953 na splošno bil podaljšan do 30. junija 1954, je doba, ki je še na razpolago za izgotovitev davčnih prijav, dovoljna. Radi tega rok za kako splošno podaljšanje za oddajo davčnih prijav preko 30. junija 1954 ne bo spremenjen.

Naročniki! Kupujte pri tvrdkah, ki oglašujejo v Vašem listu